

Koji su problemi u edukaciji specijalizanata psihijatrije u Hrvatskoj?

Nikolina Jovanović, Martina Rojnić Kuzman, Sanea Nađ, Domagoj Vidović, Sandra Blažević Zelić, Nina Mayer, Branka Aukst Margetić, Milena Skočić, Davor Lasić, Andreja Borovečki, Marija Kudumija Slijepčević, Igor Filipčić, Patricija Katić, Marina Bolanča, Aran Tomac, Iva Vodopija, Ladislav Gradečak, Tomislav Peharda, Jasna Ćurin Marinović, Helena Blečić, Silvana Pleština, Tamara Šoškić, Darko Marčinko.
Sekcija mladih psihijatara i specijalizanata psihijatrije Hrvatske 2006.

UVOD

Kvalitetna edukacija specijalizanta psihijatrije presudna je u stvaranju kompetentnog stručnjaka unapređenja i zaštite mentalnog zdravlja. Hrvatski program specijalizacije propisuje Ministarstvo zdravstva, traje četiri godine, provodi se u specijaliziranim ustanovama i uključuje uvodni dio, kliničku psihijatriju, alkoholizam i druge ovisnosti, psihološku medicinu, socijalnu psihijatriju, forenzičku psihijatriju, dječju i adolescentnu psihijatriju i dnevnu bolnicu. Ulaskom u EU od Hrvatske se očekuje reforma edukacijskog sustava radi usklađivanja s europskim normama.

METODE

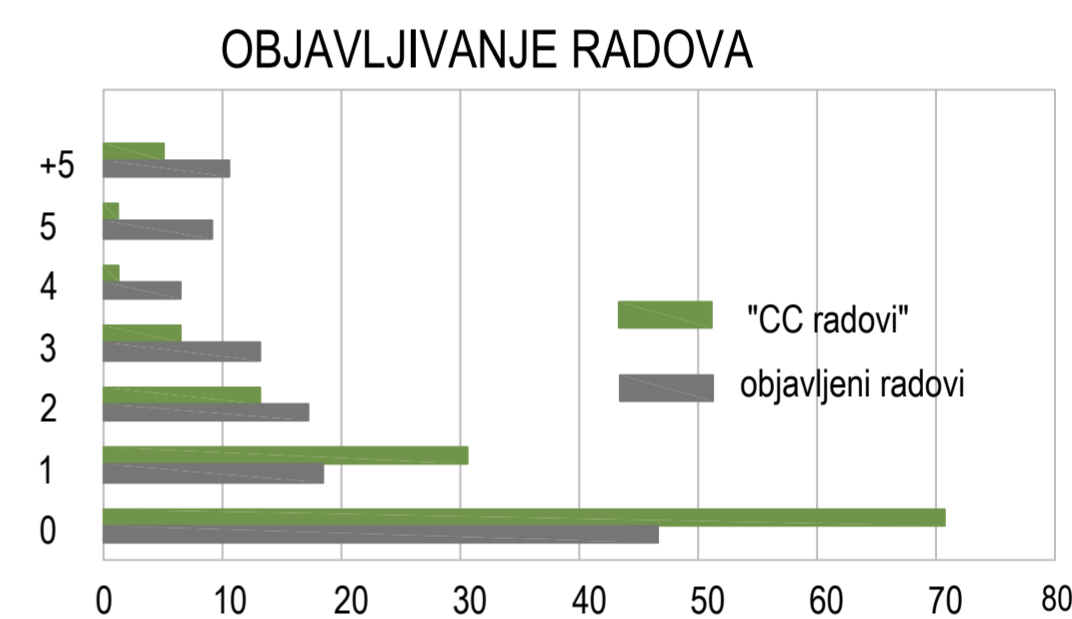
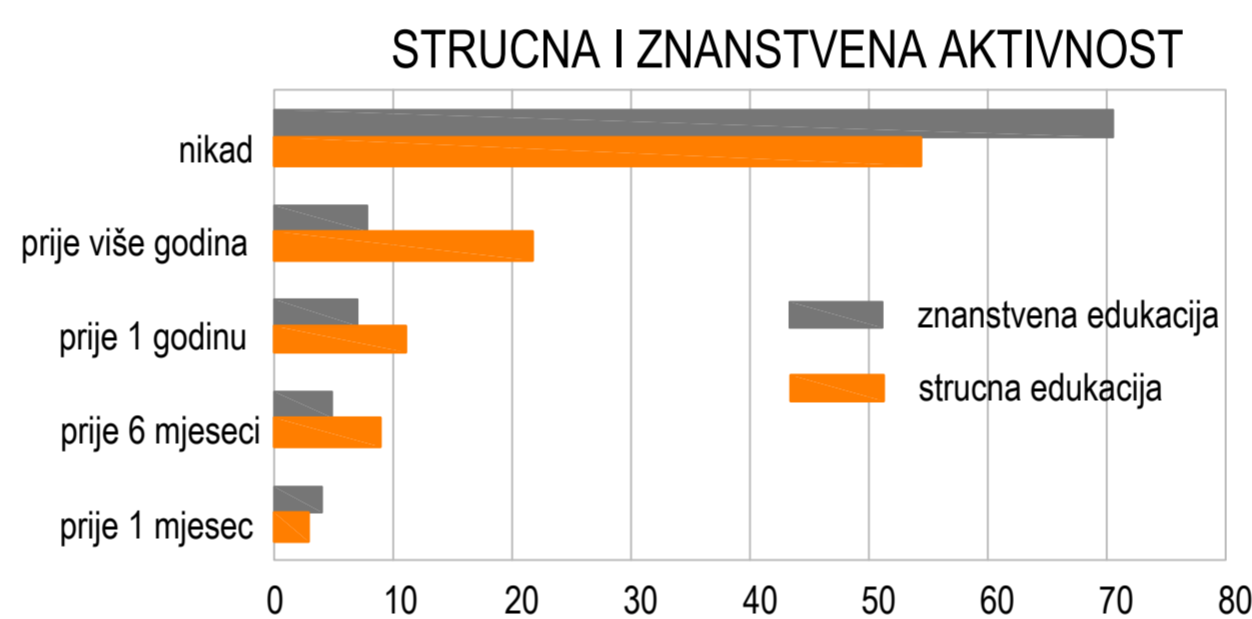
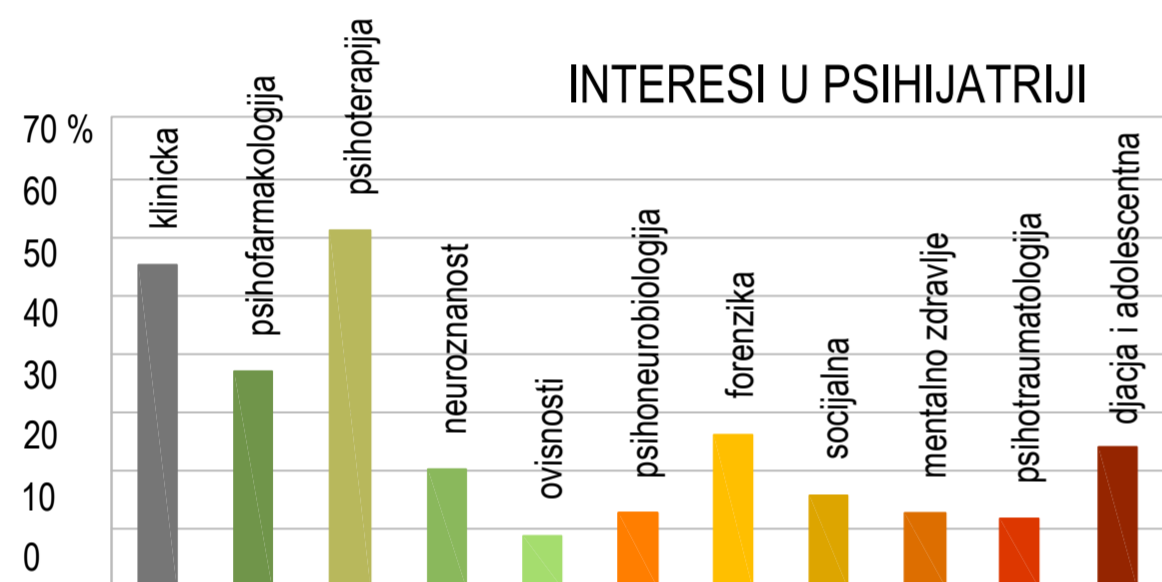
Ispitali smo stavove specijalizanata i mladih specijalista psihijatrije o edukaciji tijekom specijalizacije. Upitnik se sastoji od 46 pitanja koja obuhvaćaju: profil mladog psihijatra, ocjenu postojećeg edukacijskog modela i sugestije za unaprijeđenje edukacije. Ovdje iznosimo preliminarne rezultate.

ISPITANICI

Uzorak čini 91 osoba, 50 specijalizanata, 35 specijalista i 6 znanstvenih novaka. Prosječna dob je 34.95 godina ± 3.84, 30 muškaraca i 61 žena.

PROFIL MLADOG PSIHIJATRA

- Dob dobivanja specijalizacije je prosječno iznad 30 godina. (30.85±3.64)
- 63% ispitanika (n=58) prije specijalizacije radilo je u matičnoj ustanovi, prosječno oko 2 godine, najčešće kao sekundarci.
- Za polovicu ispitanika psihijatrija je bila prvi izbor zvanja, ostali najčešći izbori su bili pedijatrija, neurologija i interna medicina.
- Srednji prosjek ocjena na fakultetu je bio 3.85± 0.4.
- Polovica ispitanika ima ili je u procesu stjecanja znanstvene titule; 12 magistara znanosti, 3 doktora znanosti, 33 doktoranta. U tome su žene značajno više zastupljene (40 vs. 8, p<0,05)
- 88% (n=80) ispitanika aktivno govori engleski jezik i služi se internetom.

OCJENA POSTOJECEG EDUKACIJSKOG MODELA

- Većina ispitanika smatra da je program specijalizacije u Hrvatskoj zastario i treba reformu (87%, n=79).
- Kao najveće nedostatke ističu: edukaciju iz praktične psihoterapije (n=18), funkcioniranje sustava mentorstva (n=18) i edukaciju iz praktične psihofarmakologije (n=15).
- Više od trećine ispitanika (30.3%, n=27) nije zadovoljno teorijskim ni praktičnim dijelom provedbe programa specijalizacije, a većina ih je time djelomično zadovoljna (59%, n=57).
- Unatoč tome, manji broj ispitanika polazi dodatne edukacije. Oni koji to čine, najčešće odabiru grupnu analizu (n=24), KBT (n=14), obiteljska psihoterapiju (n=6), psihoanalitičku psihoterapiju (n=6) i psihoanalizu (n=5).
- Razlog treba tražiti u činjenici što trećina ispitanika smatra da su dodatne edukacije koje se nude na našem tržištu nekvalitetne (31%, n=29), a 2/3 da su preskupe (65%, n=59).
- Većina ispitanika smatra da nedostaje stručne literature na hrvatskom jeziku (83%, n=76) i zato se koriste uglavnom stranim izvorima (88%, n=80), iako su im preskupi (63%, n=57).

PRIJEDLOZI ZA UNAPRIJEDJENJE EDUKACIJE

- Obavezni program specijalizacije treba ponuditi više sadržaja, pogotovo na području psihoterapije.
- Smanjenjem cijena dodatne edukacije iz psihoterapijskih tehnika veći broj specijalizanata bi se uključio u ovaj oblik edukacije.
- Funkcioniranje mentorskog sustava kroz redovitu superviziju specijalizanata.
- Poticanje stručnog i znanstvenog usavršavanja u inozemstvu.
- Implementacija praktične edukacije iz područja "psihijatrije u zajednici" što je u trendu s europskim smjernicama.

KARAKTERISTIKE KOMPETENTNOG PSIHIJATRA

Iz: UEMS Section for Psychiatry 2005, Charter on Training of Medical Specialists in the EU - Requirements for the Speciality of Psychiatry.

- 1: **STRUCNOST** - poznavanje bio-psiho-socijalnih aspekata psihijatrijskih bolesti.
- 2: **KOMUNIKACIJA** - kvalitetna i učinkovita komunikacija s bolesnicima i kolegama
- 3: **SURADNJA** - učinkovita suradnja s bolesnicima, obiteljima i kolegama
- 4: **UPRAVLJANJE** - svakodnevno odlučivanje u kliničkoj praksi, ovisno o materijalnim i ljudskim resursima.
- 5: **PROMOCIJA** - javno zdravstvo i prevencija mentalnih bolesti
- 6: **UCENJE** - kontinuirana cjeloživotna edukacija
- 7: **PROFESIONALNOST** - primjena najviših stručnih i etičkih standarda u radu s bolesnicima.

Djelovi specijalizacijskog programa s najvišim ocjenama

Kvaliteta i kvantiteta dobivenog znanja	<ul style="list-style-type: none"> > Forenzicka psihijatrija > Klinicka psihijatrija > Dnevna bolnica
Mogućnost aktivnog rada s bolesnicima uz nadzor mentora	<ul style="list-style-type: none"> > Klinicka psihijatrija > Forenzicka psihijatrija > Alkoholizam
Susretljivost i poducavanje od strane specijalista	<ul style="list-style-type: none"> > Forenzicka psihijatrija > Alkoholizam > Dnevna bolnica